

Euroopan unionin
neuvosto

Luxemburg, 25. kesäkuuta 2018
(OR. en)

10026/18

COAFR 159
CFSP/PESC 595
DEVGEN 105
CSDP/PSDC 358
CIVCOM 127
MIGR 89
COHAFA 45
COHOM 86

YHTEENVETO ASIAN KÄSITTELYSTÄ

Lähettiläjä: Neuvoston pääsihteeristö

Vastaanottaja: Valtuuskunnat

Asia: Sahel/Mali

– Neuvoston päätelmät (25. kesäkuuta 2018)

Valtuuskunnille toimitetaan liitteessä neuvoston 3628. istunnossaan 19. kesäkuuta 2018 hyväksymät neuvoston päätelmät Sahelista ja Malista.

Neuvoston päätelmät Sahelistä ja Malista

1. Brysselissä 23. helmikuuta 2018 pidetyssä korkean tason kansainvälisessä Sahelia käsitelleessä konferenssissa saatiin ennennäkemättömän paljon kansainvälisen yhteisön tukea Sahelille. EU kehottaa kaikkia sidosryhmiä, jotka sitoutuivat antamaan tukea konferenssissa, selventämään sitoumuksiaan ja toteuttamaan ne nopeasti. Korkean edustajan äskettäin koolle kutsumassa EU-G5 -ministerikokouksessa Brysselissä korostettiin EU:n laajaa ja tuloshakuista sitoumusta G5 Sahel -ryhmän kanssa. Tässä yhteydessä EU toistaa strategisen ja kokonaisvaltaisen sitoumuksensa Sahelin aluetta kohtaan EU:n Sahelin strategian ja sen alueellisen toimintasuunnitelman pohjalta.
2. EU jatkaa G5 Sahel -ryhmän maiden vakauttamispyrkimysten tukemista Sahelin kehityksen pohjana. Tämä edellyttää johdonmukaista vakauttamiseen pyrkivää lähestymistapaa kaikissa kansainvälisissä ja kansallisissa välineissä ja keskittymistä paikalliseen omavastuullisuuteen ja sellaisen poliittisesti ohjatun integroidun lähestymistavan noudattamiseen, jossa turvallisuudella, hallinnoinnilla ja kehityksellä on yhtä suuri painoarvo. Siinä on käsiteltävä alueen monien haasteiden perussyitä ja edistettävä alueen kestäväää ja osallistavaa kehitystä sekä osallistavaa ja tehokasta hallintaa, joka vastaa ihmisten tarpeisiin ja pyrkimyksiin koko alueella. EU aikoo jatkaa yhteistyötä G5 Sahel -ryhmän maiden kanssa, ja se kehottaa tiiviimpään koordinointiin kaikkien alueella työskentelevien kansainvälisten toimijoiden kanssa näihin haasteisiin puuttumiseksi. EU:n hankkeilla, kuten GAR-SI Sahel, voidaan lisäksi edistää huomattavasti tätä. Myös Sahelin yhteenliittymän kaltaisten aloitteiden työ, jolla pyritään parantamaan kehitysohjelmien toteuttamista varsinkin haavoittuvimmilla alueilla, edistää osaltaan huomattavasti näitä pyrkimyksiä.

3. Yhdistyneiden kansakuntien turvallisuusneuvoston päätöslauselman 2391 mukaisesti EU vahvistaa olevansa sitoutunut tekemään yhteistyötä G5 Sahel -maiden kanssa ja tukemaan niitä G5 Sahel -ryhmän yhteisten joukkojen saattamiseksi toimintavalmiuteen muun muassa Afrikan rauhanedistämisen- ja koordinoitikeskuksen avulla, joka käsittelee muun muassa ihmisoikeustilannetta ja paikallista luottamuksenrakentamista edistäviä sotilaallisia ja ei-sotilaallisia toimia, ja tiiviissä yhteistyössä Yhdistyneiden kansakuntien (YK), Afrikan unionin (AU), asianomaisten alueellisten ja osa-alueellisten järjestöjen, erityisesti Länsi-Afrikan talousyhteisön (ECOWAS), kanssa. EU kehottaa G5 Sahel -maita saattamaan kaikilta osin toimintavalmiuteen jäljellä olevat joukot ja poliisivoimat, jotta päästäisiin yhteisten joukkojen täyteen toimintavalmiuteen ja voitaisiin suorittaa terrorisminvastaisia operaatioita. On tärkeää edistyä asianomaisten rakenteiden perustamisessa, jotta G5 Sahel -ryhmän yhteiset joukot saataisiin osaksi laajempaa poliittista ja institutionaalista kehystä. Tässä yhteydessä EU odottaa ja voimakkaasti kannattaa vahvan säännönmukaisuuskehyksen nopeaa käyttöönottoa, jotta voitaisiin ehkäistä, tutkia ja käsitellä G5 Sahel -ryhmän yhteisiin joukkoihin liittyviä ihmisoikeuksien loukkauksia ja väärinkäytöksiä sekä kansainvälisen humanitaarisen oikeuden rikkomisia sekä raportoida niistä julkisesti.
4. On myös olennaisen tärkeää varmistaa vastuullisuus ja operaatioiden aikana kiinni otettujen ja terrorismi- ja muista rikoksista epäiltyjen henkilöiden asianmukainen siirtäminen rikostuomioistuimeen. EU korostaa, että on tarpeen tukea kansallista oikeuslaitosta ja alueellista oikeusalan yhteistyötä, jotta epäiltyjä ja todisteita voitaisiin siirtää lainmukaisesti eri oikeudenkäyttöalueiden välillä. EU painottaa lisäksi, että on tärkeää luoda luottamukselliset yhteistyösuhteet G5 Sahel -ryhmän yhteisten joukkojen ja operaatioalueilla asuvien yhteisöjen välille. Paikallisille kansalaisjärjestöille ja muille toimijoille, kuten kansallisille ihmisoikeustoimikunnille, annettava tuki paikallisten valmiuksien ja turvallisuusjoukkojen ja väestön välisen luottamuksen rakentamiseksi on tämän kannalta ratkaisevan tärkeää.

EU kannustaa G5-puheenjohtajaa ryhtymään jatkotoimiin Brysselissä 22. helmikuuta pidetyn, Sahelin alueen ihmisoikeuksia sekä turvallisuusjoukkojen ja paikallisten väestöjen välisen luottamuksen rakentamista käsitelleen korkean tason konferenssin päätösasiakirjan pohjalta. EU on valmis tukemaan tätä prosessia.

5. EU muistuttaa Sahelin alueella toteutettujen yhteisen turvallisuus- ja puolustuspolitiikan (YTPP) alan operaatioiden (EUCAP Sahel Mali, EUTM Mali ja EUCAP Sahel Niger) tosiasiallisesta panoksesta niiden keskeisten toimeksiantojen mukaisesti isäntämaissaan, myös yhteisten joukkojen tukena, ottaen huomioon sen poliisia ja santarmeja koskevan osion. Tätä varten EU aikoo toimia G5 Sahel -maiden hallitusten kanssa varmistaakseen YTPP-operaatioissa koulutettujen henkilöstön jäsenten tehokkaan integroinnin heidän omiin kansallisiin turvallisuusjoukkoihinsa. Sen lisäksi, että YUTP-toimilla on vahvistettu kansallisia voimavaroja, EU korostaa, että YTPP-toiminta on tärkeä saada alueellistettua Sahelin alueella, jotta voidaan vahvistaa tarpeen mukaan siviili- ja sotilastukea rajatylittävissä yhteistyössä ja alueellisen – erityisesti G5 Sahel -ryhmän alueen – yhteistyön rakenteissa sekä vahvistaa G5 -maiden valmiuksia ja omavastuullisuutta alueen turvallisuushaasteisiin vastaamisessa. Tässä alueellistamiseen tähtäävässä toimintamallissa otetaan huomioon myös EU:n toimet Libyan vakauttamiseksi, YTPP-toimet mukaan lukien.
6. EU toistaa tukevansa Malin vakauttamiseksi toteutettavaa YK:n vakautusoperaatiota (MINUSMA), joka toimii hyvin sekavassa ympäristössä, ja kehottaa syventämään entisestään yhteistyötä ja synergiavaikutusta alueella toimivien eri toimijoiden ja operaatioiden välillä. EU antaa tunnustusta YK:n toimille, joilla tuetaan G5 Sahel -ryhmän yhteisiä joukkoja. Se suhtautuu myönteisesti siihen, että MINUSMA ottaa johtavan aseman rauhasta ja sovinnosta Malissa tehdyn sopimuksen täytäntöönpanon tukemisessa. Vaikka EU korostaa, että pääasiallinen vastuu rauhanprosessista on allekirjoittajaosapuolilla ja muilla asiaankuuluvilla alueella toimivilla malilaisilla toimijoilla, se haluaisi MINUSMAN ottavan vahvemman ja keskitetymmän roolin tässä toiminnassa.

7. EU on syvästi huolestunut elintarvike- ja ravitsemuskriisin laajuudesta tilanteessa, jossa epävakaus lisääntyy, kuivuus vallitsee ja elintarvikkeiden hinnat ovat korkealla. Se kehottaa vastuussa olevia hallituksia tehostamaan ihmishenkiä pelastavan avun ja suojelun tarjoamista erityisesti pakolaisille, maan sisällä siirtymään joutuneille henkilöille, naisille, lapsille ja vammaisille. Samaan aikaan ja täydennyksenä hallitusten toimille EU aikoo jatkaa tuen antamista miljoonille konflikteista, laajamittaisesta turvattomuudesta, toistuvista luonnonkatastrofeista ja köyhyydestä kärsiville ihmisille alueella ja vahvistaa edelleen heidän selviytymiskykyään. On keskeistä valtavirtaistaa ilmastonmuutoksen ja turvallisuusnäkökohtien välinen yhteys poliittisessa vuoropuhelussa, konfliktien ennaltaehkäisyssä, kehitysyhteistyössä ja katastrofiriskejä koskevissa strategioissa sekä varmistaa yhteydet humanitaarisiin toimiin alueella, johon ilmastonmuutos vaikuttaa merkittävällä tavalla.
8. Terrorismin sekä laittoman huumausaine- ja asekaupan ja ihmiskaupan torjunta ovat yhteisiä haasteita, joihin on puututtava kansainvälistä oikeutta noudattaen. EU muistuttaa olevansa täysin solidaarinen terroristijärjestöjen kohteena jatkuvasti olevien maiden ja kansojen kanssa ja tuomitsee jyrkästi näiden ryhmien tekemät, varsinkin siviiliväestöön kohdistamat ihmisoikeusloukkaukset ja -rikkomukset.
9. EU toteaa jälleen naisilla ja tytöillä olevan keskeinen rooli rauhan, kehityksen ja vaurauden varmistamisessa ja kehottaa Sahelin alueen kumppaneita suojelemaan ja edistämään tyttöjen ja naisten vaikutusvallan vahvistamista ja ihmisoikeuksien toteutumista heidän kohdallaan. Tämä tarkoittaa, että on varmistettava yhtäläiset koulutus- ja taloudelliset mahdollisuudet naisille ja tytöille, parannettava seksuaali- ja lisääntymisterveyspalvelujen saatavuutta ja vahvistettava heidän rooliaan poliittisina toimijoina, myös kriisitoiminnan menettelyissä.
- Investoiminen nuorten kehittymiseen, vaikutusmahdollisuuksiin ja työllisyyteen Sahelin alueella on ratkaisevan tärkeää, jotta voidaan vakiinnuttaa edistyminen kehityksen, väkivaltaisten ääriliikkeiden ehkäisemisen sekä terrorismin ja radikalisoitumisen torjunnan osalta. Nämä konfliktinestoon tähtäävät toimet muodostavat tärkeän kulmakiven EU:n kumppanuudessa G5 Sahel -maiden kanssa.
- Puuttuminen demografisiin haasteisiin, mukaan luettuna väestönkasvuun Sahelissa, on näin ollen alueen kannalta keskeistä, jotta sillä olisi vauraampi ja turvallisempi tulevaisuus.

10. EU vahvistaa olevansa sitoutunut tehostamaan toimintaansa G5 Sahel -maiden kanssa alueen muuttoliikkeen osalta Vallettan toimintasuunnitelman viiden pilarin, kumppanuuskehyksen, AU:n ja EU:n Abidjanin julkilausuman ja Libyan muuttoliiketilannetta käsittelevän AU:n, EU:n ja YK:n kolmikantaryhmän työn mukaisesti. EU korostaa, että on tehtävä tiiviimpää yhteistyötä G5 Sahel -maiden kanssa, jotta voidaan pelastaa ihmishenkiä, auttaa ja suojella muuttajia ja pakolaisia, torjua ihmisten salakuljetusta ja ihmiskauppaa sekä turvata humanitaarisen avun pääsy heikossa asemassa oleville ihmisille konfliktialueilla, ja samalla on tarjottava toteuttamiskelpoisia vaihtoehtoja laittomalle maahanmuutolle erityisesti keskeisten kauttakulkureittien varrella oleville yhteisöille. Palautusten ja takaisinoton alan yhteistyön tehostaminen kansainvälisen oikeuden ja normien mukaisesti on myös keskeistä. EU toistaa tukevansa määrätietoisesti laajapohjaista yhteistyötä Sahelin alueen maiden ja Libyan välillä näihin tavoitteisiin pääsemiseksi ja asiaankuuluviin rajatylittäviin haasteisiin vastaamiseksi, myös Libyan etelärajalla, ottaen samalla huomioon alueen turvallisuustilanteen.
11. Malin tilanne vaikuttaa Sahelin alueeseen ja sen lähialueeseen. Lisäksi tarvitaan jatkuvaa edistystä rauhaa ja sovintoa koskevan sopimuksen täytäntöönpanossa Malissa. EU vetoaa Alger'n sopimuksen allekirjoittajaosapuoliin ja kaikkiin sidosryhmiin ja Malin pohjoisosan väestön edustajiin, jotta ne panisivat viipymättä täytäntöön kaikki jäljellä olevat sopimuksen määräykset. Naisten, nuorten ja kansalaisyhteiskunnan merkityksellistä osallistumista prosessiin on lisättävä. Tätä varten allekirjoittajaosapuolten on parannettava viestintää Malin väestölle rauhaa ja sovintoa koskevasta sopimuksesta ja sen täytäntöönpanosta, kuten sopimuksen riippumaton tarkkailija suositteli ensimmäisessä raportissaan. EU suhtautuu myönteisesti YK:n päätöslauselmaan 2374(2017), jossa vahvistetaan pakotejärjestelmä Maliin, ja muistuttaa, että kaikkien osapuolten, jotka eivät osallistu rakentavasti rauhanprosessiin, katsotaan olevan esteenä rauhalle.

12. Malin tulevalla vaaliprosessilla tulee olemaan kauaskantoisia vaikutuksia maan ja sen lähialueen vakaudelle ja kehitykselle. EU vahvistaa olevansa sitoutunut tukemaan Malia tässä prosessissa ja suhtautuu myönteisesti korkean edustajan päätökseen lähettää vaalitarkkailuvaltuuskunta heinäkuussa 2018 järjestettäviin presidentinvaaleihin. Vain uskottava ja avoin vaaliprosessi, jossa kunnioitetaan perusvapauksia, varmistaa valitulle johtajistolle tarvittavan legitimitetin, jotta se voi ratkaista Malin moninaiset turvallisuuteen, ihmisoikeuksiin, humanitaarisiin asioihin, hallintoon ja kehitykseen liittyvät haasteet. Kaikkien malilaisten toimijoiden, erityisesti asianomaisten hallintoelinten, on tehtävä kaikkensa varmistaa, että vaaleista tulee uskottavat, avoimet, osallistavat ja rauhanomaiset.
13. EU vahvistaa olevansa sitoutunut ja on valmis edelleen olemaan Malin tukena sen pyrkimyksissä parantaa turvallisuutta ja kehitystä maan pohjois- ja keskiosassa ja ottaa uudelleen haltuun kaikki sen alueet. EU tukee edelleen toimien tiiviillä koordinoinnilla kaikkien turvallisuus- ja kehitystoimijoiden kanssa, MINUSMA mukaan luettuna, paikallisten suhteiden ja järjestelmien kehittämistä Malin keskiosassa, jotta voitaisiin hallita konflikteja ja vaalia luottamusta siviiliväestön ja valtion viranomaisten sekä yhteisöjen välillä kunnioittamalla täysin ihmisoikeuksia sekä oikeusvaltio- ja hyvän hallinnon periaatetta. Yhteisöjen välisten suhteiden parantamista olisi tuettava julkisten palvelujen ja infrastruktuurin avulla, kuten EU:n tukemissa kansallisissa suunnitelmissa todetaan.
-